

Το American sniper ακολουθεί την τροχιά τόσων και τόσων παραγωγών, που αναφέρονται στις τραυματικές εμπειρίες από τους πολέμους στους οποίους ενεπλάκη η Αμερική. Στην μεγάλη αυτή ενότητα που ξεκινά βέβαια, με αφηγήσεις από τον δεύτερο Μεγάλο πόλεμο του 20ου αιώνα και φθάνει ως τις μέρες μας, με τις περιπέτειες της αστερόεσσας στο Ιράκ.

Με το συγκεκριμένο αντικείμενο έχουν ασχοληθεί σπουδαία κινηματογραφικά επώφυλλα όπως ο Michael Cimino στο Deerhunter (1978), ο F. F. Coppola, στο Apocalypse now (1979), ο Ol. Stone, στο Platoon (1986), ο S. Kubrick με το Full Metal Jacket (1987).

Η περιπέτεια στη χερσόνησο της Ινδοκίνας είχε αφήσει βαθιά σημάδια στη δυτική υπερδύναμη που ανεχώρησε από εκεί ηττημένη, προσφέροντας 55.000 ψυχές, στο βωμό του πολέμου.

Ο κινηματογράφος, αφουγκράστηκε αυτή τη απογοήτευση.

Εκτοτε προσπάθησε να ακολουθήσει κάθε εκστρατεία, ή να συνεχίζει να καταγράφει το παρελθόν. Σπάνια με το πικρό χιούμορ του M.A.S.H. του Robert Altman (1970), ή με χαρισματικό μουσικά Good morning Viet Nam του Barry Levinson (1987) ή με την φαντασμαγορική και ερωτική πινελιά του Pearl Harbor (2001).

Σε αυτόν το Γαλαξία, υπήρχαν κι άλλες ματιές, όπως, η μάλλον επικίνδυνα ιστορικά παραχαρακτική του Tarantino, στο Inglourious Basterds (2009), η εντυπωσιακά γυρισμένη περιπέτεια στο ανατολικό κέρασ της Αφρικής, στο Black Hawk Down του Ridley Scott (2001), αλλά και τα σκληρά, στο αποτύπωμά τους, Jarhead του Sam Mendes (2005) και In the Valley of Elah (2007) με τον εκπληκτικό Tom Lee Jones.

Σχεδόν όλες ήταν πολύ διαφοροποιημένες από πνεύμα του «The green Berets» (1968), όπου ο John Wayne ως σκηνοθέτης και ηθοποιός φώναζε με τον μιλιταρισμό και τον αντικομμουνιστικό του ύφος. Σχεδόν όλες ήταν τοποθετημένες, στο επίπεδο των τραυμάτων που αφήνουν οι πολεμικές ανατροπές, στους ένοπλους, στις οικογένειές τους, στο περιβάλλον τους, αλλά και το διχασμό που δημιουργούν οι πόλεμοι στο εσωτερικό μέτωπο.

Έτσι κινείται και ο Clint Eastwood, στο American sniper. Είναι η ιστορία του Chris Kyle, ενός Τεξανού, μεγαλωμένου με την κουλτούρα του Αμερικάνικου Νότου. Στα οκτώ του χρόνια, απέκτησε το πρώτο του τουφέκι, συνοδεύοντας τον πατέρα του στο κυνήγι ελαφιού. Αφού πέρασε ένα διάστημα ως επαγγελματίας αναβάτης ροντέο, κατατάχθηκε, άντεξε, παρά τα 30 του χρόνια, την ανελέητη εκπαίδευση των SEALs και έκανε τέσσερα tour στο Ιράκ, ως ελεύθερος σκοπευτής.

Με 160 επίσημα καταχωρημένα kills, χρησιμοποιώ τον Αμερικάνικο όρο, διότι οποιοδήποτε ελληνικός θα είναι βιαιότερος, έγινε θρύλος όχι μόνον στη διμοιρία Charlie που υπηρετούσε, αλλά σε όλο το σώμα. Στο καθαρά τεχνικό κομμάτι ο Kyle, πέρα από τα παράσημα, δεν κέρδισε τυχαία τον τίτλο legend. Το διαπιστωμένο kill από τα 1.920 μέτρα είναι μοναδικό.

Clint Eastwood & Bradley Cooper στα γυρίσματα.

Ο 85χρονος Ρεπουμπλικάνος σκηνοθέτης, εκθέτει τη ζωή του Chris Kyle, τον τρόπο που μπολιάστηκε με τα όπλα, όπως και το είδος της πατριωτικής διάθεσης που τον διακατείχε. Παραθέτει έναν χαρακτήρα ευγενή, όχι επιθετικό εκτός πεδίου μαχών, λιγομίλητο. Δεν τον αγιοποιεί, δεν τον θαυμάζει, δεν τον κατηγορεί. Τον αντιμετωπίζει ψύχραιμα.

Χρησιμοποιεί το γνωστό πιασίαρικο τρικ (δεν είναι κατηγορία αυτό), που δοκίμασε με επιτυχία και ο Jean-Jacques Annaud στο *Enemy at the gates* (2001), με την μονομαχία του E. Harris και του J. Law ο οποίος υποδυόταν τον άλλο θρύλο, των Σοβιετικών στο Στάλινγκραντ, τον ελεύθερο σκοπευτή Βασίλι Ζάιτσεφ. Έτσι τον φέρνει αντιμέτωπο με το αντίπαλο, τοπικό δέος, σαν ένα σύγχρονο ουέστερν (ή καλύτερα ιστερν) στη Φαλούτζα. Αυτά για το φιξαρισμένο κινηματογραφικό σενάριο.

Ο σκηνοθέτης κρατά τις αποστάσεις του και από το ηρωικό του πολέμου. Δεν διστάζει, πέρα από τον ηρωισμό, την αυταπάρνηση, το κουράγιο στο πεδίο της μάχης, να δείξει τον θάνατο, την θλίψη, τις κηδείες, τους βετεράνους με τα ακρωτηριασμένα, παραμορφωμένα μέλη, να υποσημειώσει την ενδεχόμενη ματαιότητα του πολέμου. Όχι τόσο άμεσα, τόσο φωναχτά, όσο ο O. Stone στο *Born on the Fourth of July* (1989), αλλά το κάνει.

